

A CÉHálózat észrevételei és javaslatai az egyesülési jogról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvénytervezet

Az egyesülési jogról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvénytervezetre vonatkozóan a **Civil Érdekvédelmi Hálózat a Fogyatékos Embereknek Szolgáltatást Nyújtó Civil Szervezetekért Egyesület**, mint fogyatékos embereket segítő civil szervezetek érdekvédelmi szerve az alábbi észrevételeket és javaslatokat szeretné adni:

A törvénytervezet erőssége, hogy átláthatóbbá teszi a civil szervezeti szektor szabályozását és kódexszerűen tartalmazza a szervezetek létrehozását, működését, támogatását, közhasznú jogállását meghatározó jogszabályokat, emellett a jogszabálytervezet több rendelkezését előremutatónak tartjuk.

Ugyanakkor úgy véljük, hogy a jogszabálytervezet több pontban veszélyezteti a szervezetünk tagságába tartozó fogyatékos embereket segítő civil szervezetek kiszámítható működését, feladatellátásuk, státuszuk fenntarthatóságát.

A CÉHálózat Egyesület tagságához olyan civil szervezetek tartoznak, amelyek a fogyatékos emberek számára szociális szolgáltatást létesítő okiratuk alapján nyújtanak, vagy amelyek létesítő okirata szerinti tevékenysége körébe tartozik a fogyatékos emberek foglalkoztatása vagy a foglalkoztatásának elősegítése, **a közhasznúsági státusz megszerzésének és megtartásának feltételrendszerét e szervezetek működési, gazdálkodásai sajátosságai alapján vesszük nagyító alá.**

- **57.§ (2) *Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett az a civil szervezet (ide nem értve a civil társulást), amelynek esetében megfelelő erőforrások és támogatottság mutathatók ki céljai megvalósítása érdekében.***
(3) *Megfelelő erőforrás áll rendelkezésre a civil szervezetnél, amennyiben az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában*
  - a) az átlagos éves bevétele meghaladja az egymillió forintot, vagy***
  - b) az összesített adózás utáni eredménye nem negatív.***

58. § (2) bekezdés „ A közhasznú jogállás megszerzéséhez két teljes lezárt üzleti évről szóló, e törvény rendelkezései szerint letétbe helyezett számviteli beszámoló megléte szükséges a 57.§ (2) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülésének vizsgálata érdekében.”

A tervezet **közhasznúság megszerzésének** illetve **megszűnésének** feltételrendszere véleményünk szerint **aránytalan és méltánytalan**, tekintettel arra, hogy két „jó” év kell ahhoz, hogy egy szervezet megkapja a közhasznú minősítést. Ugyanakkor a tervezet 57. § (5) bekezdése szerint egy „rosszabbul” sikerült év után a bíróság hivatalból azonnali hatállyal köteles megszüntetni a közhasznúsági státuszt, amelyet követően ismét két „jó” év, szükséges hogy a szervezet ismét közhasznúsági státuszt nyerjen. **A tervezett szabályozás következtében csak a nagy és erős civil szervezetek privilégiuma maradna a közhasznúsági státusz.**

A jogalkotót kérjük, hogy a közhasznúság megszerzésének és megtartásának tervezett – elsősorban az eredmény kimutatásra épülő - feltételei kapcsán vegye figyelembe azt a tényt, hogy a szociális szolgáltatások állami normatív támogatása jelenleg nem tekinthető szektorsemlegesnek, a civil fenntartók számára a jelenlegi finanszírozási rendszer nem biztosítja a feladatellátáshoz szükséges minimális forrásokat sem, amely törvénytörően eredményez számukra negatív gazdálkodást.¹

A közhasznúság megtartásához szükséges tervezet szerinti feltételek a szociális szolgáltatást nyújtó civil fenntartók számára a súlyos gazdálkodási, működtetési problémákat eredményező normatív finanszírozási rendszer hatályban léte alatt teljesíthetetlenek és az állami feladatellátás jelentőségét tekintve méltánytalanok, aránytalanok, és indokolatlannak minősülnek. A szociális szolgáltatásnyújtás terén tervezett jövőbeni irányok alapján (Nemzeti Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió) a finanszírozás fenntartó típusától független lesz (2013-tól), úgy véljük, hogy a hivatkozott követelmény csak egységes (szektorsemleges) támogatási rendszer mellett lenne tartható a szociális szolgáltatást biztosító civil szervezetek számára. Így javasoljuk, hogy a jelzett átmeneti időszakra a közhasznúsági jogállás tervezett feltételei alól az állami feladatot átvállaló és ehhez normatív valamint állami költségvetési források terhére finanszírozásban részesülő civil mentesüljenek.

•

---

¹ „Az ellátottak ennél többet érnek!” - állásfoglalás és javaslatok A fogyatékos, valamint pszichiátriai beteg emberek részére nyújtott civil fenntartású szociális szolgáltatások helyzetének javítására CÉHálózat, Kézenfogva Alapítvány Budapest, 2011. február

- **79 §. (3) bekezdés** „A központi költségvetési forrás terhére- ide nem értve a Nemzeti Együttműködési Alap forrásait - kizárólag közhasznú civil szervezet részesülhet támogatásban”

A fent vázolt gazdasági determináció okán a közhasznúsági jogállását (a tervezet szerinti feltételek hatályba lépése esetén) sok civil fenntartó elveszítené, így e szervezeti kört duplán sújtaná, és végleg ellehetetlenítené az a rendelkezés, amely alapján a központi költségvetési forrás terhére- ide nem értve a Nemzeti Együttműködési Alap forrásait - kizárólag közhasznú civil szervezet részesülhet támogatásban.

- **57. § (4) bekezdés** „Megfelelő támogatottság mutatható ki a civil szervezetnél, amennyiben az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában az alábbi feltételek közül kettő érvényesül:

a) a személyi jövedelemadó meghatározott része adózó rendelkezése szerint felajánlott összeg, továbbá a magánszemélytől, jogi személyiséggel rendelkező szervezettől kapott támogatás, adomány együttes összege eléri az összes bevétel egytizedét,

b) a személyi jellegű kiadásai - a vezetők juttatásainak figyelembevétele nélkül - eléri az összes ráfordítás (költség, kiadás) egytizedét,

c) a 82.§ szerinti összegek nélkül számított, központi költségvetési forrásból származó bevétele nem éri el az összes bevétel felét.”

Véleményünk szerint a jogalkotó a jogszabálytervezet hivatkozott szakaszában sajátosan értelmezi a civil szervezet támogatottságát, amely értelmében a tömegeket mozgató szervezet tekinthető közhasznú civil szervezetnek.

A legtöbb európai országban a közhasznúság törvényi feltételei között szerepel legalább egy, a célcsoporttal kapcsolatos kitétel. E kitétel több irányú lehet:

- a közhasznú szervezet a társadalmat vagy annak egy részét szolgálja („the public or a part of it”); illetve
- a közhasznú szervezet a rászorulókat szolgálja („the vulnerable”; „those in need”).

A két kitétel együttesen alkalmazva biztosítja, hogy ne csak a teljes társadalom javát szolgáló tevékenységek (melyek többnyire országos szintű szervezetet feltételeznek), hanem a kis létszámú - akár zárt körű, pl. csak szenvedélybetegeknek szóló -, ám rászoruló csoportok segítése is a közhasznúság fogalmi körébe essen; ugyanakkor kizárja a kis létszámú, de nem rászoruló közösségeket segítő tevékenységeket (a kölcsönös hasznú szervezetek) körét.²

---

² „Ki érdemes a „köz” bizalmára?” Elemzés és koncepció-javaslat a közhasznú szervezetekről szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok reformjához, Európai Nonprofit Jogi Központ Budapest, 2011. január. Copyright Európai Nonprofit Jogi Központ (European Center for Not-for-Profit Law, ECNL), 2011. A tanulmány az Ökotárs Alapítvány megbízásából, a Civil-Társ program keretében készült. Szerzők: dr. Bullain Nilda, az ECNL igazgatója, valamint dr. Gazsi Adrienn és dr. Csanády Dániel, az ECNL megbízott szakértői.

Ezen túlmenően aggályosnak tartjuk, hogy a jogalkotó a bevételek növekedésével feltételezi a személyi jellegű kiadások arányos, függvényszerű növekedését is, amely egyáltalán nem biztos, hogy igaz. Ez pedig azt is jelentheti, hogy a bevételek növekedése miatt – ha ezzel arányosan nem nő a foglalkoztatottak száma – elvesztheti a státuszát az adott szervezet.

- **79.§ (4) bekezdés** *„A költségvetési törvényben nevesítetten kaphat központi támogatást az a közhasznú szervezet, amelynek tagjai között jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet van.”*

A hivatkozott rendelkezés véleményünk szerint zavaros, homályos megfogalmazása miatt tartalmát és célját tekintve értelmezhetetlen. A megfogalmazás alapján a közhasznú alapítvány eleve nem részesülhet támogatásban tekintettel arra, hogy 79.§ (4) bekezdés tagságot nevesít, az alapítványának nincsen tagsága (legfeljebb szervezeti egysége). Emellett értelmezhetetlen a jogalkotó célja abban, hogy miért olyan szervezeteket kíván támogatásban részesíteni, amelynek tagjai között jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet van a többi civil szervezet kizárásával. Kérjük ezt a pontot törölni, vagy ahhoz részletes indoklást fűzni, hogy milyen okai vannak a szervezeti tag jelenlétének ebben a támogatási formában.

- **84. § (4) bekezdés** *„A pályázati kiírás megjelenését megelőző lezárt üzleti évben ötmillió forintot meghaladó összegű éves bevételt elérő, közhasznú jogállású civil szervezet közvetlenül saját működése céljára csak visszatérítendő támogatás iránti kérelmet nyújthat be”*

Ez a pont különösen hátrányosan érintené a fogyatékos embereket segítő és számukra szolgáltatást nyújtó civil szervezeteket, és véleményünk szerint általában a civil szektort. A civil alapból kapott támogatások a fenntartó alapítvány, egyesület működéséhez sokban hozzájárultak. Bármilyen kis ellátást működtet a szervezet: lakóotthon, támogató szolgálat. stb, már meghaladja az előírt értékhatárt. Ugyanakkor az állami forrásokból kapott normatív támogatás vagy pályázati forrás nevesített és az adott szolgáltatásra kell fordítani. Magára a szervezet fenntartó szervezet fenntartására, működtetésére az nem fordítható. Ezért elfogadhatatlan, hogy azokat a civil szervezeteket, akik kötelezettséget vállalnak szociálisan rászorult embertársaik segítségével, szolgáltatások létrehozásában elveszítsék jogosultságuk az alapból történő támogatásra.

Az elfogadható volt, hogy ennek összege 3 millió forintban maximalizálva volt, mert ebből a fenntartó képes volt működtetni egy irodát titkársággal, de az hogy teljesen kizárásra kerüljenek a vissza nem térítendő támogatásból erőteljesen diszkrimináló intézkedésnek minősülne.

Kérjük a CÉHálózat Egyesület módosító indítványának elfogadását és javaslataink érvényesítését a jogszabálytervezetben.

Budapest, 2011. július 4.

Tiszteltettel:

Nelhübel Henriette
CÉHálózat Egyesület elnöke

Civil Érdekvédelmi Hálózat a Fogyatékos Embereknek Szolgáltatást Nyújtó Civil Szervezetekért
Egyesület

1093 Budapest, Lónyay u. 19.
Telefon: +36 1 215 5213
Fax: + 36 1 217 8115